

[Indenrigs- og boligministeren.]

hvori det ærede medlem havde ansvaret for byggepolitikken, og altfor megen skygge over den tid, i hvilken jeg har haft ansvaret.

Det ærede medlem beskæftigede sig meget stærkt med spørgsmålet om, hvor arbejdskraften var blevet af. Der er ingen tvivl om, at i de områder i landet, hvor oplandsbyggeriet altid har været fremherskende, og under de nuværende økonomiske konjunkturer har der været beskæftiget en del håndværkere ved landbrugsbyggeriet. Det er der ingen tvivl om. Men det, som for mig er det afgørende i denne forbindelse, er, om de derved svigter et byggeri, som går for sig i de byer, fra hvilke de kom, for vi skal da ikke lave regulering for at skaffe arbejdsløshed. Når f. eks. en by som Næstved ikke har byggeri i gang, som kan beskæftige samtlige bygningshåndværkere, er det naturligt, at disse påtager sig arbejde udenfor Næstved. Men jeg har ret i, at i øjeblikket er der en sådan nedbringelse i byggetiden, og der er så ensartede udtalelser overalt, hvor man kommer frem i håndværkerkredse, der tyder på forøget bemanding og forkortet byggetid, at der ingen tvivl er om, at det boligbyggeri, der er i gang, har taget størstedelen af den arbejdskraft, som forlod det byggeri, der er afsluttet. Vi skulle naturligvis først og fremmest beskæftige os med fremtiden, og det er, forekommer det mig, et spørgsmål af stor rækkevidde, om det stadigvæk er den socialdemokratiske politik at forlange en tilbagevenden til materialeregulering. Jeg venter det ærede medlems svar på dette spørgsmål, det vil være meget oplysende med hensyn til karakteren af den byggepolitik, socialdemokratiet ønsker fulgt.

(Kort bemærkning).

Kjærbø: Den højtærede minister siger, at jeg fastholder materialereguleringen i den nuværende situation, hvad der ikke er nogen grund til. Der er ikke mangel på materialer, og der er heller ikke mangel på arbejdskraft, der er ingen grund til, som ministeren vistnok sagde, at tvangsregulere. Jeg forstår ikke, at en minister, der er nationaløkonom, ikke kan se, at det er nødvendigt under de nuværende forhold at have plan i byggeriet. Er det ikke i højeste grad planløshed, når man er kommet i en situation med et stærkt formindsket boligbyggeri og samtidig stærkt florerende og ukontrolleret byggeri af anden art, der fremkalder de skævheder, bl. a. i lønningsfor-

holdene, som den højtærede minister tidligere har peget på? Jeg hævder stadigvæk, at det er nødvendigt, og at det er den allerførste forudsætning for at gå videre med de foranstaltninger, der skal træffes til gavn for boligbyggeriet, at regulere materialer og arbejdskraft.

Nu siger den højtærede minister, at nationalbankens ophævelse af genbelåningen var en følge af min politik, og ministeren nævner de to sidste års udvikling o.s.v. Det giver jeg ikke meget for. Der var ingenting i vejen — det ved jeg positivt — fra nationalbankens side i 1949. Der blev ikke sat mere arbejde i gang, end der var arbejdskraft og materialer til. Arbejdspladserne var fuldt bemandet, og materialerne gik derhen, hvor vi bestemte at de burde anvendes. Det er derfor min absolutte opfattelse, at nationalbankens ophævelse af sit tilsagn om genbelåning alene skyldes den ændrede politik, ellers var der ingen grund til det.

Den højtærede minister siger, at når der ikke er tilstrækkeligt byggeri i byerne, går arbejdskraften andre steder hen. Ja, men hvorfor er der ikke tilstrækkeligt byggeri i byerne? Det er jo det, den højtærede minister skulle klare. Den højtærede minister har ikke på noget som helst punkt imødegået mig med hensyn til min påpegning af, at ministeren eller hans parti tidligere har anlagt en socialpolitisk linie. Dette er ren og skær nationaløkonomi uden hensyn til de boligløse og dem, der bor under dårlige forhold.

Indenrigs- og boligministeren (Aksel Møller): Det ærede medlems slutningsbemærkninger om forholdet mellem sociale synspunkter og nationaløkonomi er efter min mening urimelige. Det ærede medlem ved, at de bygninger, der er bygget i den senere tid, er bygget i et sådant prisniveau, at de som bidrag til et stykke socialpolitik er så langt fra virkeligheden som overhovedet muligt. Min socialpolitiske indsats i denne sag går ud på at tilvejebringe sådanne forhold i byggeriet, at byggeomkostningerne går nedad, at byggeriet billiggøres. Jeg har prøvet på at få det ærede medlem til at forstå, at dette må gøres ved en genoplivelse af konkurrencen, det vil sige ved at sætte mindre i gang fra statsmagtens side og give større statslånstilsagn et stykke tid fremover.

Nu sagde det ærede medlem i sit sidste indlæg, at det er regeringens skyld, at der ikke er byggeri nok. Jeg har gentagne gange beskæftiget mig med årsagerne til de bygge-